

ZATWIERDZAM

ZATWIERDZAM

**KOMENDA WOJEWÓDZKA POLICJI
W GORZOWIE WLKP.**

Wydział Prewencji

**WOJEWÓDZKI
PROGRAM EDUKACYJNO-INFORMACYJNY
pn. „BEZPIECZNA MŁODOŚĆ”**

Gorzów Wlkp., 2019

1. Ogólne dane o programie:

- **nazwa** : „BEZPIECZNA MŁODOŚĆ”
- **autor**: podinsp. Anna Księżak-Nowak – ekspert Wydz. Prewencji KWP w Gorzowie Wlkp.
- **koordynator**: nadkom. Artur Choraży – specjalista Wydz. Prewencji KWP w Gorzowie Wlkp.
- **podmiot odpowiedzialny za realizację**: Wydział Prewencji Komenda Wojewódzka Policji w Gorzowie Wlkp.

Podmioty współuczestniczące w realizacji działań:

- Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp.,
 - Komendy miejskie/powiatowe Policji woj. lubuskiego,
 - Szkoły ponadpodstawowe woj. lubuskiego,
 - Poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
 - Sądy rodzinne i nieletnich,
 - Władze samorządowe (urzędy miast i gmin).
- **rodzaj programu**: informacyjno-edukacyjny

2. Okres wdrożenia programu:

- wrzesień 2019 r. – czerwiec 2024 r.

3. Opis zjawiska (problemu) wraz z diagnozą

PRZESTĘPCZOŚĆ NIELETNICH

- **Skala przestępczości nieletnich w Polsce w 2018 r.**

W 2018 r. na terenie całego kraju stwierdzono 795 976 przestępstw, w tym 25 531 czynów karalnych nieletnich, co stanowi 3,2 % ogółem wszystkich przestępstw. W porównaniu z 2017 r. wskaźnik dynamiki liczby czynów karalnych popełnionych przez nieletnich wyniósł 96,6, również udział czynów karalnych w ogólnej liczbie przestępstw stwierdzonych zmniejszył się o 0,2 punkty procentowe.

Odnotowano 10 705 nieletnich sprawców czynów karalnych z 337 033 wszystkich podejrzanych, co stanowi 3,2 % ogólnej liczby podejrzanych.

W porównaniu do 2017 r. liczba nieletnich sprawców czynów karalnych zmniejszyła się o 9 %, zmniejszył się również udział nieletnich w ogólnej liczbie podejrzanych - o 0,6 punkty procentowe.

▪ Czyny karalne nieletnich w woj. lubuskim

W 2018 r. na terenie woj. lubuskiego nieletni popełnili 250 czynów karalnych. Natomiast w roku 2017 r. czynów tych popełniono 293, co daje spadek o 43 czyny, tj. 14,7 %. Najwięcej czynów odnotowano w KMP w Zielonej Górze (59), najmniej w KPP Wschowa (5).

W 5 z 12 jednostek Policji woj. lubuskiego odnotowano wzrost liczby czynów karalnych popełnionych przez nieletnich, w 5 jednostkach nastąpił ich spadek, natomiast w 2 jednostkach (KPP Krosno Odrz. i KPP Świebodzin) liczba czynów karalnych pozostała na tym samym poziomie.

Największy wzrost odnotowano na terenie działania KPP Międzyrzecz (WD: 188,9) oraz KPP Nowa Sól (WD: 142,9). Największy spadek liczby czynów karalnych odnotowano w jednostkach: KPP Słubice (WD: 38,9) oraz KPP Wschowa (WD:41,7).

Szczegółowe dane przedstawiają poniższa tabela i wykresy.

Tabela: Czyny karalne nieletnich ujawnione w województwie lubuskim w 2017/2018 r.

JEDNOSTKA	2017 r.	2018 r.	WD
KMP Gorzów Wlkp.	51	56	109,8
KMP Zielona Góra	68	59	86,8
KPP Krosno Odrz.	10	10	100,0
KPP Międzyrzecz	9	17	188,9
KPP Nowa Sól	14	20	142,9
KPP Strzelce Kraj.	22	24	109,1
KPP Sulęcín	6	7	116,7
KPP Słubice	18	7	38,9
KPP Wschowa	12	5	41,7
KPP Świebodzin	7	7	100,0
KPP Żagań	27	16	59,3

KPP Żary	49	22	44,9
SUMA	293	250	85,3

▪ **Nieletni sprawcy czynów karalnych**

W 2018 r. na terenie woj. lubuskiego ujawniono 208 nieletnich sprawców czynów karalnych. W porównaniu z 2017 r. liczba nieletnich sprawców zmniejszyła się o 14 osób, czyli 6,3 %. Największą liczbę sprawców odnotowano w KMP Gorzów Wlkp. (49), natomiast najmniejszą w KPP Słubice (4).

W porównaniu z 2017 r. największy spadek liczby nieletnich sprawców czynów karalnych odnotowano na terenie KPP Słubice (WD: 23,5) oraz KPP Wschowa (WD: 50,0). Największy wzrost liczby nieletnich sprawców czynów karalnych odnotowano na terenie KPP w Nowej Soli (WD: 228,6) oraz KPP w Sulęcinie (WD: 200,0).

Spadek liczby osób nieletnich popełniających czyny karalne jest równoznaczny ze spadkiem udziału nieletnich w ogólnej liczbie podejrzanych, w 2018 r. wyniósł 1,8% i zmniejszył się w porównaniu do roku ubiegłego o 0,5 punktów procentowych. Tendencję spadkową w tym obszarze odnotowano w 7 jednostkach podległych KWP w Gorzowie Wlkp. – największy spadek w KPP Żagań (o 2,5 punktu procentowego), natomiast wzrost w 5 jednostkach – największy w KPP Międzyrzeczu (o 1,2 punktu procentowego).

▪ **Czyny karalne nieletnich i nieletni sprawcy w wybranych kategoriach przestępstw**

W 2018 r. w woj. lubuskim nieletni najczęściej popełniali czyny karalne wyczerpujące znamiona przestępstw z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – 32 czyny karalne. Na kolejnym miejscu znalazły się czyny karalne wyczerpujące znamiona przestępstwa – uszczerbek na zdrowiu (27 czynów).

W porównaniu do 2017 r., w 2018 r. tendencję wzrostową wśród popełnionych czynów karalnych przez nieletnich zanotowano w przypadku przestępstw takich jak: oszustwo kryminalne (WD: 750,0), kradzież z włamaniem (WD: 260,0), rozboje, kradzież i wymuszenia (WD: 185,7) oraz uszczerbek na zdrowiu (WD: 112,5).

Największy spadek ilości popełnionych czynów karalnych odnotowano w przypadku oszustw gospodarczych (WD: 15,4).

W 2018 r. największy procentowy udział czynów karalnych popełnionych przez nieletnich w ogólnej liczbie przestępstw odnotowano w kategoriach: rozboje, kradzież i wymuszenia (6,6 %) oraz bójka i pobicie (6,5 %).

Największą liczbę nieletnich sprawców odnotowano w kategorii: bójka i pobicie – 25 nieletnich, Najmniejszą liczbę nieletnich sprawców odnotowano w przypadku oszustw kryminalnych i prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości – po 1 nieletnim.

Tendencję wzrostową liczby nieletnich sprawców w 2018 r. odnotowano w rozbojach, kradzieżach i wymuszeniach (WD: 266,7), kradzieży z włamaniem (WD: 222,2), oraz przestępstw drogowych (WD: 125,0) i przestępstw o charakterze gospodarczym (WD: 116,7). Tendencję spadkową zanotowano w kategoriach: prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości (WD: 50,0), oszustwo gospodarcze (WD: 50,0), kradzież cudzej rzeczy (WD: 58,6), uszkodzenie rzeczy (WD: 72,2), bójka i pobicie (WD: 78,1) oraz przestępstwa narkotykowe (WD: 85,2).

Największy procentowy udział nieletnich sprawców w ogólnej liczbie osób podejrzanych w 2018 r. odnotowano w kategorii przestępstw: bójka i pobicie (10,7 %) oraz rozboje, kradzieże i wymuszenia (10,4 %).

ZJAWISKO NARKOMANII I ALKOHOLIZMU

NARKOMANIA

W 2018 roku w województwie lubuskim stwierdzono 1746 przestępstw z *Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* tj. o 5,7 % przestępstw mniej niż w 2017 r. (WD – 94,3). Najwięcej przestępstw narkotykowych zostało stwierdzonych na terenie podległym Komendzie Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp. (454 przestępstw, WD - 109,1) na drugim miejscu była KMP w Zielonej Górze (249 przestępstw, WD – 56,7), a najmniej na terenie podległym Komendzie Powiatowej Policji w Krośnie Odrz. (39 przestępstw, WD - 61,9).

W 2018 roku najczęściej popełniane przestępstwa z *Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* to czyny z art. 62 § 1 i 3 /*posiadanie środków odurzających*/ – 918 tj. o 3,26 % przestępstw mniej niż w roku 2017, kiedy było ich 949 (WD - 96,74).

W drugiej kolejności to przestępstwa z art. 59 /*udzielanie innej osobie środka odurzającego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej*/ - w 2018 roku było ich 370 natomiast w 2017 roku stwierdzano 400 takich przypadków, tj. o 7,5 % mniej (WD - 92,5).

Z 876 podejrzanych ogółem w 2018 roku, 23 to osoby nieletnie, co stanowi 2,62% w stosunku do ogólnej liczby podejrzanych. Natomiast w 2017 roku odnotowano 887 podejrzanych ogółem, w tym 27 osób nieletnich, co stanowi 3,04% w stosunku do ogólnej liczby podejrzanych.

Udział nieletnich sprawców w ogólnej liczbie podejrzanych ogółem w 2018 r. w stosunku do ro Najwięcej czynów karalnych w 2018 roku z *Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*, których dopuściły się osoby nieletnie zanotowano w powiecie gorzowskim i nowosolskim po 10 czynów, co stanowi odpowiednio w powiecie gorzowskim wzrost liczby czynów o 66,7 % oraz o 233,3% w powiecie nowosolskim w porównaniu do 2017 r. Nie stwierdzono czynów karalnych nieletnich w powiatach krośnieńskim, sulęcińskim, słubickim, wschowskim i świebodzińskim.

Osoby nieletnie w 2018 r. najczęściej naruszyły przepisy *Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* z art. 62 § 1 i 3 /*posiadanie środków odurzających*/- 20 czynów, tj. o 13,04% czynów mniej niż w roku 2017 – 23 czyny (WD – 86,96).

W 2018 r. zanotowano 1 sprawcę nieletniego z art. 59 /*udzielanie innej osobie środka odurzającego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej*/ natomiast w 2017 roku – 2 nieletnich.(WD 50,0).

Natomiast z art.58 /*udzielanie innej osobie środka odurzającego*/ w roku 2018 odnotowano 2 nieletnich podobnie jak w 2017 roku.

Wg raportu CBOS „Młodzież 2016”, opracowanego w 2016, w latach 1992–2003 liczba uczniów, którzy używali narkotyków w ciągu ostatniego roku, systematycznie rosła (z 5% do 24%). W roku 2008 odsetek osób deklarujących kontakt z narkotykami zmniejszył się do 15%. Od tego roku odnotowujemy niewielki wzrost do 18% w 2013 roku. Ostatni pomiar to załamanie tendencji wzrostowej, ponieważ odsetek wyniósł 17%. Najwyższy odsetek osób zażywających narkotyki odnotowano w zasadniczych szkołach zawodowych (21%, w 2013 roku – 26%), a najniższy w liceach (15%, w 2013 roku – 18%).

Wykształcenie nie jest czynnikiem różnicującym sięganie po narkotyki. Podobne odsetki uczniów mających rodziców z wyższym wykształceniem (ojca – 17%, matki 18%) i z podstawowym/zasadniczym sięgały po narkotyki (ojca 18% a matki 16%).

W 2013 roku największy odsetek uczniów deklarujących zażywanie narkotyków mieszka w miastach liczących powyżej 500 tysięcy mieszkańców (28%), prawie o połowę mniejszy odsetek odnotowano wśród uczniów mieszkających na wsi (15%). Podobne wyniki odnotowano w pomiarze z 2016 roku: duże miasta 24% a wieś 15%. Najniższe odsetki odnotowano w miastach poniżej 20 tysięcy: 12%.

ALKOHOLIZM

W 2018 roku w województwie lubuskim stwierdzono ogółem 11 541 podejrzanych tj. o 20,19 % podejrzanych więcej niż w 2017 r. – 9 602 (WD - 120,19). Natomiast liczba podejrzanych pod wpływem alkoholu wynosiła w 2018 roku 2 521 co stanowi spadek w stosunku do roku 2017 - 2 600 podejrzanych (WD 96,96).

W 2018 roku na terenie woj. lubuskiego nastąpił spadek udziału osób podejrzanych pod wpływem alkoholu w stosunku do ogólnej liczby podejrzanych - o 5,23 punktu procentowego.

W 2018 roku w woj. lubuskim pod wpływem alkoholu sprawcy najczęściej popełniali przestępstwa „kradzież cudzej rzeczy” – 77 sprawców oraz „uszczerbek na zdrowiu – 71 sprawców. W porównaniu z 2017 rokiem liczba podejrzanych pod wpływem alkoholu zwiększyła się w największym stopniu w przypadku „uszczerbku

na zdrowiu” o 7,57%, natomiast największy spadek zanotowano w przypadku „kradzieży samochodu” – o 41,66 %.

Największy udział podejrzanych pod wpływem alkoholu w 2018 roku odnotowano w kategorii „Uszczerbek na zdrowiu” (24,82%), natomiast najmniejszy w kategorii „kradzież samochodu” (9,45%).

Największy spadek udziału podejrzanych pod wpływem alkoholu w stosunku do ogólnej liczby podejrzanych zanotowano w przypadku przestępstwa „uszkodzenia rzeczy” – o 12,26 punktów procentowych, natomiast wzrost – w przypadku „Kradzieży z włamaniem” – o 1,42 punktu procentowego.

CYBERPRZEMOC

Jak wynika z policyjnych statystyk w woj. lubuskim w 2018 r. najczęściej zdarzeń z katalogu przestępstw cyberprzemocowych odnotowano z art. 190 k.k. – */groźba karalna - w tym z użyciem telefonu komórkowego/sieci internetowej/* o 50 przestępstw (5%), w 2018 r. – 903 przestępstwa, w 2017 r. – 853 przestępstwa. Nastąpił również wzrost stwierdzonych przestępstw z art. 190 a k.k. */stalking, kradzież tożsamości/*, stwierdzono ich w 2018 roku 105, to więcej niż w 2017 r. o 15 przestępstw (15%).

Z art. 191 k.k. */groźba bezprawna/* - w 2018 roku przestępstw tego typu popełniono w cyberprzestrzeni 54 tj. o 8 przestępstw więcej (o 17%) niż w 2017 r. – 46.

W przypadku przestępstwa z art. 191 a, tj. utrwalania wizerunku nagiej osoby (wraz z umieszczaniem tego wizerunku w Sieci), w 2018 r. przestępstw tych odnotowano 7 (w 2017 - 5), tj. o 49% więcej.

W dalszej kolejności lubuska Policja zanotowała wzrost związany z art. 212 k.k. */pomówienie w oczach opinii publicznej/*, gdzie w 2018 roku stwierdzono 18 tego rodzaju przestępstw, o 12 więcej niż w 2017 r. – o 200% (2017-6 czynów).

Z art. 216 k.k. */znieważenie osoby w Sieci/* w 2018 r. odnotowano 59 przestępstw, to więcej niż w roku 2017 r. o 13, tj. 28%.

Spadek odnotowano w przestępstwach z art. 268 a K.K. – */niszczenie, uszkodzenie, usuwanie danych informatycznych/* - w 2018 r. – 4, a w 2017 r. – 5 przestępstw stwierdzonych – spadek o 20%.

Wg raportu z badań EU Kids online 2018, przeprowadzonego w 2018 roku na reprezentatywnej grupie dzieci i młodzieży w wieku 9-17 lat - 1249 uczniach z 90 szkół, Większość dzieci i młodzieży wykorzystuje sieć do przeglądania portali społecznościowych (prawie 55 proc. osób w wieku 9-17 lat ma własne konto, a wśród 9-10 latków niemal połowa), komunikacji, gier, słuchania muzyki i oglądania filmów. Zaledwie co dziesiąty ma za sobą próbę twórczego wykorzystania narzędzi online. Jedynie 31 % twierdzi, że potrafi zweryfikować wiarygodność znalezionej w sieci informacji.

Z badań ankietowych przeprowadzonych przez NIK wśród 271 nauczycieli, 814 rodziców i 737 uczniów wynika, że zjawisko cyberprzemocy jest wśród uczniów poważnym problemem. Z cyberprzemocą zetknęło się prawie 40 proc. uczniów, blisko 30 proc. rodziców oraz 45 proc. ankietowanych nauczycieli. Wykrywalność sprawców cyberprzemocy jest najwyższa w opinii badanych nauczycieli (blisko 97 proc.). Pogląd na temat wykrywalności sprawcy podzieliło natomiast ok. 59 proc. rodziców oraz ponad 49 proc. uczniów. Jednocześnie blisko połowa ankietowanych uczniów stwierdziła, że w przypadku doświadczenia cyberprzemocy nie zwróciłaby się do nikogo o pomoc, nieco ponad 13 proc. uczniów zwróciłoby się o pomoc do nauczyciela, a 19 proc. do rodziców.

Z badań wynika także, że cyberprzemoc jest silnie powiązana z agresją w świecie rzeczywistym. Prawie 68 proc. tzw. częstych sprawców przemocy tradycyjnej równie często sięgało po przemoc elektroniczną. Podobnie wygląda sytuacja ofiar. Kiedy ktoś doświadczał agresji twarzą w twarz, był także częściej ofiarą agresji online.

HANDEL LUDŹMI

W 2018 roku w woj. lubuskim stwierdzono 15 przestępstw związanych z handlem ludźmi: „nakłanianie do prostytucji” – 7, „czerpanie korzyści z prostytucji” – 4, „Zmuszanie do prostytucji” – 4. Policja lubuska wszczęła 4 postępowania związane z handlem ludźmi, a 7 postępowań zakończyła.

W porównaniu do roku 2017 liczba przestępstw stwierdzonych związanych z handlem ludźmi spadła o 84%. W 2017 roku odnotowano: 41 przestępstw handlu ludźmi i 54 przestępstwa „czerpania korzyści z prostytucji” Policja lubuska wszczęła 3 postępowania związane z handlem ludźmi, a 4 postępowania zakończyła.

KRAJOWA MAPA ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWA I DEBATY SPOŁECZNE

Demoralizacja nieletnich jest także zagrożeniem wskazywanym przez społeczeństwo w Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa w woj. lubuskim. W 2018 r. naniesiono 265 przypadków grupowania się małoletnich zagrożonych demoralizacją, t.j. o 73% więcej niż w 2017 r. oraz 71 przypadków używania środków odurzających (o 27% mniej niż w 2017 r.).

Potrzeba podejmowania działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży w celu zapobiegania demoralizacji i przestępczości nieletnich wynika również z wniosków formułowanych podczas debat społecznych, organizowanych przez Policję lubuską w 2018 r. W tym okresie na terenie woj. lubuskiego odbyło się 12 debat społecznych na temat demoralizacji i przestępczości nieletnich. Najczęściej uczestnicy debat formułowali następujące wnioski:

- kontynuacja spotkań z młodzieżą – rozmowy na temat uzależnień oraz przemocy rówieśniczej i domowej, odpowiedzialności prawnej nieletnich,
- podjęcie działań związanych z gromadząca się wieczorami młodzieżą,
- większa ilość spotkań profilaktycznych skierowanych do nauczycieli oraz rodziców, podczas których możliwe byłoby poruszenie tematyki narkotyków, dopalaczy i cyberprzemocy z perspektywy opiekunów młodzieży, prośba o więcej spotkań poruszających tematykę uzależnień od alkoholu i papierosów,
- propagowanie wiedzy na temat jak bronić się przed zniesławieniem oraz wykorzystaniem wizerunku w sieci, jakie są konsekwencje wynikające z przepisów prawa, które mogą być nieświadomie łamane podczas korzystania z Internetu, niska świadomość społeczeństwa dotycząca zagrożeń wynikających z umieszczania nadmiernej ilości informacji o nas samych.

ZAGROŻENIA W RUCHU DROGOWYM

▪ Wypadki drogowe w Polsce wg województw

W Polsce w 2018 roku odnotowano 31678 wypadków drogowych, w których 2862 osoby poniosły śmierć, a 37360 doznało obrażeń ciała. Porównaniu do ubiegłego 2017 roku stan bezpieczeństwa pod względem ilości wypadków drogowych w Polsce uległ poprawie - liczba wypadków zmalała o 1146, odnotowano natomiast wzrost o 26 ofiar śmiertelnych, osób rannych mniej o 2231. W 2018 roku w Polsce odnotowano 436459 kolizji drogowych.

▪ Wypadki drogowe w województwie lubuskim

W 2018 roku odnotowano 663 wypadki drogowe w których 79 osób poniosło śmierć, a 790 osób odniosło obrażenia ciała (398 osób lekko rannych i 392 ciężko rannych). Odnotowano 12714 kolizji drogowych.

W porównaniu do analogicznego okresu 2017 roku odnotowano spadek ilości wypadków drogowych o 19, mniej o 5 ofiar śmiertelnych i 65 osób rannych mniej. Spadła również ilość zgłoszonych Policji kolizji o 1160.

▪ Przyczyny wypadków w woj. lubuskim

Z przyczyny niedostosowania prędkości do warunków ruchu odnotowano największą ilość wypadków i ich skutków (165) tj. 27,7% ogólnej liczby wypadków z winy kierowcy (595) w których 28 osób poniosło śmierć tj. 41,2% ogólnej liczby ofiar śmiertelnych z winy kierowcy (68) a 202 doznało obrażeń ciała tj. 28,0% ogólnej liczby rannych z winy kierowcy (724). Pozostałe najczęściej odnotowane przyczyny wypadków spowodowane przez kierujących to: nieustąpienie pierwszeństwa

przejazdu - 119 wypadków, nieudzielenie pierwszeństwa pieszemu na przejściu dla pieszych - 82, niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami – 38 wypadków, nieprawidłowe wyprzedzanie - 37, zmęczenie, zaśnięcie – 28 wypadków.

▪ **Nietrzeźwi kierujący**

W 2018 roku Lubuska Policja zatrzymała 2116 nietrzeźwych kierujących i w stanie po użyciu 530 kierujących pojazdami. Łącznie w 2018 roku zatrzymano 2646 nietrzeźwych kierujących pojazdami (w tym również kierujących rowerami).

Nietrzeźwi kierujący i piesi w woj. lubuskim w 2018 roku spowodowali 45 wypadków drogowych. Z ich winy 2 osoby poniosły śmierć, a 49 doznało obrażeń ciała. Z winy nietrzeźwych odnotowano 203 kolizje drogowe. W 2017 roku z winy nietrzeźwego odnotowano 40 wypadków, w których 3 osoby poniosły śmierć, a 49 osób doznało obrażeń ciała. Nietrzeźwi spowodowali 183 kolizje drogowe.

STRUKTURA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Z danych Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp. wynika, że na terenie woj. lubuskiego wg stanu na 30 września 2018 r. znajduje się 230 szkół ponadpodstawowych, do których uczęszcza 27 219 uczniów, w tym:

- licea ogólnokształcące – 60, liczba uczniów: 10 035,
- technika – 55, liczba uczniów: 12 971,
- szkoły branżowe I stopnia i zasadnicze szkoły zawodowa – 115, liczba uczniów: 4 213.

Wojewódzki Program Edukacyjno-Informacyjny pn. „Bezpieczna Młodość” wpisuje się w cele ogólnopolskich programów mających na rzecz poprawy szeroko pojętego bezpieczeństwa dzieci i młodzieży:

- Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka na lata 2018 – 2020,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016–2020: Krajowy program przeciwdziałania narkomanii, Krajowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

oraz

- „Plan działań Policji na lata 2018-2021 w zakresie przeciwdziałania propagowaniu faszyzmu i innych ustrojów totalitarnych oraz przestępstwom nawoływania do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość”.

Wojewódzki Program Edukacyjno-Informacyjny pn. „Bezpieczna Młodość” wyczerpuje cele i założenia wojewódzkich programów i projektów profilaktycznych, realizowanych przez Policję lubuską i zastąpi :

- Wojewódzki Program Antydopalaczowy pn. „Dopalam się sobą”,
- Projekt profilaktyczny „Zapobieganie handlowi ludźmi”.

4. Cele programu:

Cel ogólny:

- Zapewnienie bezpieczeństwa młodzieży - mieszkańców woj. lubuskiego.

Cele szczegółowe:

- Ograniczenie przestępczości na terenie województwa lubuskiego, w tym przestępczości nieletnich.
- Ograniczenie zjawisk patologicznych, w tym w szczególności związanych z uzależnieniami, cyberprzemocą.
- Zapobieganie wiktyimizacji osób małoletnich.
- Kształtowanie pozytywnych wzorców zachowań młodzieży.
- Zapobieganie i ograniczenie przestępczości motywowanej nienawiścią, zachowań dyskryminujących oraz naruszających godność człowieka.

5. Założenia programu:

Program zakłada prowadzenie systematycznych działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa młodzieży woj. lubuskiego poprzez dostarczenie odbiorcom – uczniom szkół ponadpodstawowych woj. lubuskiego informacji na temat skutków zachowań ryzykownych takich jak: zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu, cyberprzemoc, a także edukowanie w obszarze możliwości zapobiegania zjawiskom patologicznym i ochrony przed stanieniem się ofiarą przestępstw.

W ramach programu przewiduje się

⇒ działania informacyjno-edukacyjne – spotkania profilaktyczne w kilku obszarach tematycznych w poszczególnych grupach wiekowych odbiorców:

- w I klasach szkół ponadpodstawowych (licea, technika, szkoły branżowe) – tematyka: odpowiedzialność prawna nieletnich, przestępstwa z nienawiści,
- w II klasach szkół ponadpodstawowych (licea, technika, szkoły branżowe) – tematyka: uzależnienia (narkomania, dopalacze, alkoholizm), cyberprzemoc/cyberprzestępczość,

- w III klasach szkół ponadpodstawowych (licea, technika, szkoły branżowe) – tematyka: bezpieczeństwo w ruchu drogowym,
- w III klasach szkół ponadpodstawowych (licea, szkoły branżowe) i klasach IV techników - zapobieganie handlowi ludźmi,
- ostatnie klasy szkół ponadpodstawowych (IV - licea, V – technika) – tematyka: promowanie zawodu policjanta.

⇒ satelickie formy oddziaływań, takie jak:

- konkursy, turnieje dla uczniów – w zależności od pozyskania środków finansowych,
- wizyty w jednostkach Policji,
- zaangażowanie uczniów do działań profilaktycznych Policji (podczas festynów, pikników, itp.),
- pokazy filmów związanych z daną tematyką połączone z dyskusją,
- inne.

Zakłada się realizację co najmniej jednego satelicką formę działania w danym roku szkolnym przez komendę miejską/powiatową Policji woj. lubuskiego w szkole, która zadeklarowała udział w Programie. Przy organizacji działań satelickich zakłada się aktywną współpracę ze szkołami. Z inicjatywą zorganizowania tego typu działań może wyjść zarówno Policja jak i szkoła, biorąca udział w programie.

Działaniom skierowanym do uczniów będą towarzyszyły:

⇒ działania skierowane do dorosłych opiekunów uczniów:

- szkolenia kadry pedagogicznej szkoły – co najmniej 2 szkolenia w szkole, która zadeklarowała udział w Programie, z obszarów:
 - „*Procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją*” – w pierwszym roku realizacji Programu,
 - z innego obszaru wynikającego z potrzeb szkoły lub/i lokalnych zagrożeń wśród dzieci i młodzieży, np. przemoc w rodzinie, terroryzm, zachowania dyskryminujące oraz naruszające godność człowieka, cyberprzemoc, przeciwdziałanie narkomanii i alkoholizmowi itp. – w kolejnych latach realizacji Programu,
- wywiadówki profilaktyczne dla rodziców uczniów – co najmniej 1 wywiadówka profilaktyczna w ciągu roku szkolnego podczas zebrań rodziców w szkole, która zadeklarowała udział w Programie z obszarów takich jak: odpowiedzialność prawna nieletnich, przeciwdziałanie uzależnieniom dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie cyberprzemocy, inny obszar wynikający z potrzeb szkoły/lokalnych zagrożeń wśród dzieci i młodzieży.

Realizatorami działań będą:

- funkcjonariusze Policji komend miejskich i powiatowych Policji woj. lubuskiego:
 - wydziałów prewencji wykonujący zadania z obszaru profilaktyki społecznej oraz zapobiegania demoralizacji i przestępczości nieletnich, w tym dzielnicowi,
 - wydziałów ruchu drogowego wykonujący zadania z obszaru profilaktyki społecznej,
 - eksperci/specjaliści w danej dziedzinie z innych komórek organizacyjnych Policji (np. cyberprzestępczości, zwalczania przestępczości narkotykowej).
- przedstawiciele szkoły, która zadeklarowała udział w Programie - pedagog, psycholog, nauczyciel, dyrektor

Do udziału w spotkaniach zaleca się, zaproszenie ekspertów w danej dziedzinie z instytucji pozapolicyjnych, tj. w obszarze odpowiedzialność prawna nieletnich, np. sędziów Wydziałów ds. nieletnich Sądów Rejonowych, w obszarach takich jak cyberprzemoc, uzależnienia, np. psychologów szkolnych lub z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, w obszarze bezpieczeństwo w ruchu drogowym, np. przedstawiciele wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego.

Wojewódzki Program Informacyjno-Edukacyjny „Bezpieczna młodość” będzie posiadał logo (znak graficzny i logotyp), które będzie mogło być umieszczone na stronie internetowej szkoły, która zadeklaruje udział w programie. Wzór logo – załącznik nr 1 do Programu.

Udział szkoły w programie i logo programu na stronie internetowej szkoły będzie bezpośrednim sygnałem, m.in. dla rodziców, że szkoła podejmuje aktywne działania na rzecz bezpieczeństwa uczniów we współpracy z najważniejszym w tym obszarze podmiotem jakim jest Policja. W przypadku rezygnacji szkoły z udziału w Programie, szkoła zobowiązana jest usunąć logo Programu ze swojej strony internetowej. Szkoła może zrezygnować z udziału w Programie w każdej chwili poprzez pisemne oświadczenie, podając przyczynę rezygnacji.

Szkoła ponadpodstawowa przystępuje do Programu poprzez wypełnienie *Deklaracji udziału w Wojewódzkim Programie Edukacyjno-Informacyjnym pn. „Bezpieczna Młodość”* – załącznik nr 2 do Programu.

Dla każdej szkoły ponadpodstawowej, która zadeklaruje udział w Programie zostanie wyznaczony opiekun – przedstawiciel komendy miejskiej/powiatowej/komisariatu Policji (policjant realizujący zadania z zakresu profilaktyki społecznej lub dzielnicowy). Natomiast z ramienia szkoły zostanie wyznaczony Koordynator Programu (pedagog, nauczyciel, dyrektor). Co najmniej raz w roku szkolnym (czerwiec) odbędą się spotkania policjanta – opiekuna szkoły z Koordynatorem z ramienia szkoły podsumowujące dotychczasową i planowaną realizację programu.

Udział szkoły w programie oraz poszczególne etapy jego realizacji będą dokumentowane w „Indeksie” – załącznik nr 3 do Programu.

„Indeks” dla każdej szkoły deklarującej udział w Programie będzie prowadził opiekun szkoły - policjant realizujący zadania z zakresu profilaktyki społecznej lub dzielnicowy.

W/w schemat przedsięwzięć programowych ma charakter wyjściowy i podstawowy. W ramach programu możliwe jest poszerzanie przez poszczególne jednostki Policji oraz szkoły oferty działań profilaktycznych i edukacyjnych zarówno w formach jak i tematyce, w zależności od potrzeb i oczekiwań lokalnych. Działania wykraczające poza podstawowe powinny być dokumentowane w „Indeksie”.

6. Odbiorcy programu (grupa docelowa)

- uczniowie szkół ponadpodstawowych woj. lubuskiego (liceów, techników, szkół branżowych)
- kadra pedagogiczna szkoły
- rodzice uczniów

7. Wskaźniki mierzące postępy programu

- Wskaźnik nr 1 – liczba czynów karalnych i nieletnich sprawców w woj. lubuskim w skali roku (spadek w stosunku do roku poprzedniego)
- Wskaźnik nr 2 – liczba czynów karalnych i nieletnich sprawców w woj. lubuskim w skali roku w poszczególnych kategoriach przestępstw (narkomania, alkoholizm, cyberprzestępczość (spadek w stosunku do roku poprzedniego)
- Wskaźnik nr 3 - Liczba przypadków demoralizacji nieletnich w woj. lubuskim w skali roku (spadek w stosunku do roku poprzedniego)
- Wskaźnik nr 4 – Liczba spotkań profilaktycznych z uczniami w danym roku szkolnym
- Wskaźnik nr 5 – Liczba szkoleń dla kadry pedagogicznej
- Wskaźnik nr 6 – Liczba wywiadówek profilaktycznych
- Wskaźnik nr 7 – Liczba szkół deklarujących udział w programie
- Wskaźnik nr 8 – Liczba dodatkowych form działań w ramach programu

8. Zaplanowane działania (ich rodzaj, długość i intensywność)

Rodzaj działania	Nazwa	Adresaci	Materiały	Termin realizacji
Działania przygotowawcze	Nabór szkół ponadpodstawowych do udziału w programie, wyznaczenie opiekunów szkoły	- policjanci, - szkoły ponadpodstawowych woj. lubuskiego	- materiały informacyjne, - deklaracja udziału w programie, - indeks	w I roku – do 30 listopada 2019 r., w kolejnych latach – do 30 września każdego roku
Działania informacyjno-edukacyjne	Spotkania profilaktyczne w szkołach ponadpodstawowych	- uczniowie szkół ponadpodstawowych	- prezentacje multimedialne, - spoty telewizyjne, - konspekty zajęć, - materiały informacyjne: ulotki, broszury	wg Harmonogramu spotkań profilaktycznych
Działania informacyjno-edukacyjne	Szkolenia dla kadry pedagogicznej	- kadra pedagogiczna szkół ponadpodstawowych	- prezentacje multimedialne, - materiały informacyjne: ulotki, broszury	co najmniej 2 szkolenia, pierwsze szkolenie w pierwszym roku realizacji Programu w szkole, następnie drugie szkolenie w kolejnych latach realizacji w danej szkole
Działania informacyjno-edukacyjne	Wywiadówki profilaktyczne	- rodzice uczniów szkół ponadpodstawowych	- prezentacje multimedialne, - materiały informacyjne: ulotki, broszury	co najmniej raz w roku szkolnym w danej szkole
Działania satelickie	Konkursy, turnieje	- uczniowie szkół ponadpodstawowych	- nagrody, - dyplomy	w zależności od pozyskania środków finansowych

	<ul style="list-style-type: none"> - wizyty w jednostkach Policji, - zaangażowanie uczniów do działań profilaktycznych Policji (podczas festynów, pikników, itp.), - pokazu filmów związanych z daną tematyką, - inne 	- uczniowie szkół ponadpodstawowych	<ul style="list-style-type: none"> - materiały informacyjno- edukacyjne, - filmy 	co najmniej raz w danym roku szkolnym
Działania ewaluacyjne	Spotkania policjantów – opiekunów szkół z przedstawicielami szkół	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele szkół ponadpodstawowych woj. lubuskiego, - policjanci – opiekunowie szkół 	<ul style="list-style-type: none"> - materiały informacyjne, - Indeks 	co najmniej 1 raz w roku szkolnym - czerwiec każdego roku
Działania ewaluacyjne	Sporządzenie sprawozdania z realizacji programu	- komendy miejskie/powiatowe Policji woj. lubuskiego,	- formularz sprawozdania	2 razy w ciągu roku szkolnego, do 5 stycznia każdego roku – za okres od 1 września do 31 grudnia, do 5 lipca każdego roku – za okres od 1 stycznia do 30 czerwca
		- Wydział Prewencji KWP w Gorzowie Wlkp.	- formularz sprawozdania	2 razy w ciągu roku szkolnego, do 10 stycznia każdego roku – za okres od 1 września do 31 grudnia, do 10 lipca każdego roku – za okres od 1 stycznia do 30 czerwca
	Sporządzenie wykazu szkół deklarujących udział w programie	- komendy miejskie/powiatowe Policji woj. lubuskiego,	- formularz wykazu	w I roku - do 10 grudnia 2019 r., w kolejnych latach – do 10 października każdego roku

**Harmonogram spotkań profilaktycznych z uczniami szkół
ponadpodstawowych:**

ADRESACI	RODZAJ SZKOŁY / TEMAT			TERMIN REALIZACJI
	LICEUM	TECHNIKUM	SZKOŁA BRANŻOWA	
klasa I	odpowiedzialność prawna nieletnich, przestępstwa z nienawiści	odpowiedzialność prawna nieletnich, przestępstwa z nienawiści	odpowiedzialność prawna nieletnich, przestępstwa z nienawiści	do 15 czerwca każdego roku
klasa II	uzależnienia (narkomania, dopalacze, alkoholizm)	uzależnienia (narkomania, dopalacze, alkoholizm)	uzależnienia (narkomania, dopalacze, alkoholizm)	do 15 stycznia każdego roku
	cyberprzemoc, cyberprzestępczość	cyberprzemoc, cyberprzestępczość	cyberprzemoc, cyberprzestępczość	do 15 czerwca każdego roku
klasa III	bezpieczeństwo w ruchu drogowym	x	bezpieczeństwo w ruchu drogowym	do 15 stycznia każdego roku
	zapobieganie handlowi ludźmi	bezpieczeństwo w ruchu drogowym	zapobieganie handlowi ludźmi	do 15 czerwca każdego roku
klasa IV	promocja zawodu policjanta	zapobieganie handlowi ludźmi	x	do 15 czerwca każdego roku
klasa V	x	promocja zawodu policjanta	x	do 15 czerwca każdego roku

9. Nakłady na program (rzeczowe i osobowe)

- Indeksy – ok. 250 szt. - środki własne KWP w Gorzowie Wlkp.
- Materiały informacyjno-edukacyjne – pozyskane z fundacji, stowarzyszeń, instytucji pozapolicyjnych
- Nagrody na konkursy, turnieje – pozyskane z instytucji samorządowych
- Nakłady osobowe – policjanci w ramach zadań służbowych

10. Sposób implementacji (nadzoru, ewaluacji, wprowadzania zmian, szkolenia realizatorów, współpracy z instytucjami oraz społecznością lokalną)

Nazwa działania	Podmiot odpowiedzialny
Działania przygotowawcze: - opracowanie deklaracji udziału w programie, indeksu, logo programu, rozpowszechnienie informacji o programie, organizacja konferencji inauguracyjnej)	Wydział Prewencji Komenda Wojewódzka Policji w Gorzowie Wlkp.
Działania przygotowawcze: nabór szkół do udziału w programie, wyznaczenie opiekunów szkół	komendy miejskie/powiatowe Policji woj. lubuskiego
Przeprowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w ramach programu	komendy miejskie/powiatowe Policji woj. lubuskiego
Działania edukacyjne (towarzyszące)	komendy miejskie/powiatowe Policji woj. lubuskiego, Wydz. Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp., szkoły ponadpodstawowe biorące udział w programie
Ewaluacja	komendy miejskie/powiatowe Policji woj. lubuskiego, Wydz. Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp.
Nadzór	Wydz. Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp.

11. Ewaluacja procesu:

- wtórna analiza danych statystycznych – raz na pół roku (styczeń, lipiec)
- analiza sprawozdań z realizacji programu – 2 razy w roku (styczeń, lipiec)
- badanie dokumentów (Indeksy)
- diagnozy realizacji programu w KPP/KMP woj. lubuskiego (raporty z diagnoz) – raz w roku

12. Źródła informacji o programie oraz sposoby upowszechniania

Policjanci komend miejskich/powiatowych Policji prześlą informacje o możliwości udziału w programie bezpośrednio we wszystkich szkołach ponadpodstawowych woj. lubuskiego.

W sierpniu 2019 r. informacja o planowanym wdrożeniu programu zostanie przekazana dyrektorom szkół ponadpodstawowych woj. lubuskiego za pośrednictwem Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp.

Informacje o działaniach i inicjatywach podejmowanych w ramach programu będą przekazywane za pośrednictwem Zespołu Prasowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. na stronie internetowej www.lubuska.policja.gov.pl oraz oficerów prasowych jednostek terenowych policji woj. lubuskiego na stronach internetowych komend miejskich/powiatowych Policji, a także przedstawicielom mediów o zasięgu lokalnym i wojewódzkim.

Załączniki:

Zał. nr 1 – logo Programu

Zał. nr 2 - Deklaracja udziału w Wojewódzkim Programie Edukacyjno-Informacyjnym pn. „Bezpieczna Młodość”

Zał. nr 3 - Indeks

Zał. nr 4 - Sprawozdanie z realizacji Wojewódzkiego Programu Edukacyjno-Informacyjnego pn. „Bezpieczna Młodość”

Zał. nr 5 - Wykaz szkół deklarujących udział w Wojewódzkim Programie Edukacyjno-Informacyjnym pn. „Bezpieczna Młodość”